

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MARCH 15, 1949

STEVILKA (NUMBER) 52

Novi grobovi

ZUNANJI MINISTERI ZAPADNE EVROPE SE PONOVNO SESTALI

LONDON, 14. marca — Zunanji ministri petih zapadnoevropskih držav so se danes zopet sestali v zvezi z delom za sklenitev Atlantske vojaške zveze.

Brezrčna mati skrivala 10 let svojega otroka

BOSTON, 14. marca — Policija je danes našla na ulici nekega "divjega otroka," ki je na sebi imel ostanke dveh deklinskih oblek, lasje pa so mu padali na ramena.

Deček je bil neki Gerald Sullivan, star 14 let, katerega je njegova mati 10 let držala zaprtega v temni sobi, ker je hotela pred svetom v ostalimi svojimi otroki skriti "svoj greh" — otroka, ki ga je imela izven zakona.

Mati je na zasiščevanju izjavila, da je hotela čuvati tajno, da bi

"druge obvarovala pred nesrečo."

Povedala je, da je otrok bil nezakonski.

Policijski šef Francis W. Russell je izjavil, da je deček prvič zagledal svet po svojem begu iz temne sobe, ko je odstaval na ulico.

Geralda Sullivanova je njegova mati, ki sedaj stara 45 let, po rojstvu izročila neki družini,

kjer se je otrok nahajjal štiri leta.

Njegov oče je prispeval denar za njegovo vzdrževanje, to-

da ko je umrl so podporo prenehale.

Zakonski mož Mrs. Anne Sul-

livan jo je radi tega nezakon-

skega otroka zapustil nekaj let

pozneje.

Nezakonska mati je po smrti

svojega ljubimca na skrivaj pri-

peljala otroka v svojo hišo in

ga zaprla v sobo. Mrs. Sullivan

se je s štirimi svojimi otroki

večkrat selila, toda vedno je

ohranila "tajinstveno sobo" za

otroka, ki je bil plod njenega

greha.

Sin Mrs. Sullivan, ki je sedaj

v mornarici in je star 20 let, je

izjavil, da je vedno vedel za za-

prte sobo in da je dečka videl.

Včasih, ko je mati bila odsočna,

kjer se je otrok nahajjal štiri leta.

Njegov oče je prispeval denar

za njegovo vzdrževanje, to-

da ko je umrl so podporo prenehale.

Zakonski mož Mrs. Anne Sul-

livan jo je radi tega nezakon-

skega otroka zapustil nekaj let

pozneje.

Nezakonska mati je po smrti

svojega ljubimca na skrivaj pri-

peljala otroka v svojo hišo in

ga zaprla v sobo. Mrs. Sullivan

se je s štirimi svojimi otroki

večkrat selila, toda vedno je

ohranila "tajinstveno sobo" za

otroka, ki je bil plod njenega

greha.

Sin Mrs. Sullivan, ki je sedaj

v mornarici in je star 20 let, je

izjavil, da je vedno vedel za za-

prte sobo in da je dečka videl.

Včasih, ko je mati bila odsočna,

kjer se je otrok nahajjal štiri leta.

Njegov oče je prispeval denar

za njegovo vzdrževanje, to-

da ko je umrl so podporo prenehale.

Zakonski mož Mrs. Anne Sul-

livan jo je radi tega nezakon-

skega otroka zapustil nekaj let

pozneje.

Nezakonska mati je po smrti

svojega ljubimca na skrivaj pri-

peljala otroka v svojo hišo in

ga zaprla v sobo. Mrs. Sullivan

se je s štirimi svojimi otroki

večkrat selila, toda vedno je

ohranila "tajinstveno sobo" za

otroka, ki je bil plod njenega

greha.

Sin Mrs. Sullivan, ki je sedaj

v mornarici in je star 20 let, je

izjavil, da je vedno vedel za za-

prte sobo in da je dečka videl.

Včasih, ko je mati bila odsočna,

kjer se je otrok nahajjal štiri leta.

Njegov oče je prispeval denar

za njegovo vzdrževanje, to-

da ko je umrl so podporo prenehale.

Zakonski mož Mrs. Anne Sul-

livan jo je radi tega nezakon-

skega otroka zapustil nekaj let

pozneje.

Nezakonska mati je po smrti

svojega ljubimca na skrivaj pri-

peljala otroka v svojo hišo in

ga zaprla v sobo. Mrs. Sullivan

se je s štirimi svojimi otroki

večkrat selila, toda vedno je

ohranila "tajinstveno sobo" za

otroka, ki je bil plod njenega

greha.

Sin Mrs. Sullivan, ki je sedaj

v mornarici in je star 20 let, je

izjavil, da je vedno vedel za za-

prte sobo in da je dečka videl.

Včasih, ko je mati bila odsočna,

kjer se je otrok nahajjal štiri leta.

Njegov oče je prispeval denar

za njegovo vzdrževanje, to-

da ko je umrl so podporo prenehale.

Zakonski mož Mrs. Anne Sul-

livan jo je radi tega nezakon-

skega otroka zapustil nekaj let

pozneje.

Nezakonska mati je po smrti

svojega ljubimca na skrivaj pri-

peljala otroka v svojo hišo in

ga zaprla v sobo. Mrs. Sullivan

se je s štirimi svojimi otroki

večkrat selila, toda vedno je

ohranila "tajinstveno sobo" za

otroka, ki je bil plod njenega

greha.

Sin Mrs. Sullivan, ki je sedaj

v mornarici in je star 20 let, je

izjavil, da je vedno vedel za za-

prte sobo in da je dečka videl.

Včasih, ko je mati bila odsočna,

kjer se je otrok nahajjal štiri leta.

Njegov oče je prispeval denar

za njegovo vzdrževanje, to-

da ko je umrl so podporo prenehale.

Zakonski mož Mrs. Anne Sul-

livan jo je radi tega nezakon-

skega otroka zapustil nekaj let

pozneje.

Nezakonska mati je po smrti

svojega ljubimca na skrivaj pri-

peljala otroka v svojo hišo in

ga zaprla v sobo. Mrs. Sullivan

se je s štirimi svojimi otroki

večkrat selila, toda vedno je

ohranila "tajinstveno sobo" za

otroka, ki je bil plod njenega

greha.

Sin Mrs. Sullivan, ki je sedaj

v mornarici in je star 20 let, je

izjavil, da je vedno vedel za za-

prte sobo in da je dečka videl.

Včasih, ko je mati bila odsočna,

kjer se je otrok nahajjal štiri leta.

Njegov oče je prispeval denar

za njegovo vzdrževanje, to-

da ko je umrl so podporo prenehale.

Zakonski mož Mrs. Anne Sul-

livan jo je radi tega nezakon-

skega otroka zapustil nekaj let

pozneje.

Nezakonska mati je po smrti

svojega ljubimca na skrivaj pri-

peljala otroka v svojo hišo in

ga zaprla v sobo. Mrs. Sullivan

se je s štirimi svojimi otroki

"ENAKOPRAVNOST"
Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov) 5.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

••••• 104

Mirko G. Kuhel, glav. tajnik SANSA:

NE POŠILJATI ZDRAVILA TJAVENDAN

Tajništvo Sansa je dobilo že mnogo pisem glede na zdravilo streptomycin in tudi osebno so se nanj obrnili rojaki, ki so dobili pisma od svojcev iz Jugoslavije. Ti trdijo, da to zdravilo nujno potrebujejo ter da jim naj ga preskrbijo. Vprašanja so se v največ slučajih nanašala na način odpošiljanja, na ceno itd. Mnogi so žeeli tudi vedeti, če bi tem prosilcem zdravilo poslal Sans, proti odpalčilu seveda.

Glede na zadnje vprašanje naj bo povedano, da se tajništvo Sansa ne more obvezati sprejemati kakršne koli obligacije za odpošiljanje zdravila posameznikom. Poudarili smo, da take odgovornosti Sans ne more nositi zaradi prevelikih potežkoč in sitnosti, kajti tudi zaradi nezadostne pomoči v uradu, ki bi se morala baviti s tem odgovornim delom.

V zvezi s prošnjami za zdravila, ki jih dobivajo naši rojaki iz stare domovine, pa smo dobili še boljše in važnejše informacije od pisatelja Louisa Adamiča iz Ljubljane. Iz njegovih vrstic je razvidno, da je treba pozornosti in opreznosti pri takih prošnjah. Streptomycin je nevarno zdravilo in se uporablja le v slučajih, kjer so zdravniški veščaki ugotovili možnost za uspešno zdravljenje s tem zdravilom. Kjer ni tako ugotovitve, se zdravilo ne sme uporabljati.

"Streptomycin v Jugoslaviji zelo hudo potrebujejo," piše brat Adamič. "Toda kakor vam je mogoče v Ameriki znano, koristi le v primeroma redkih slučajih tuberkuloze. To je važno imeti pred očmi, kajti tukaj se govorji, da razni jetični bolniki, ali ljudje, katerim se zdi, da so jetični, pišarijo svojim sorodnikom v Ameriko po zdravilo. Pišejo v brezupnosti in strahu ne da bi vedeli, kakšne vrste jetiko imajo. Vsi jugoslovanski zdravniki so dobili navodilo, da nobenemu bolniku ne predpišo streptomycina predno so dobili dovoljenje od posebnega zdravniškega odbora specialistov za tuberkulozo."

"Večkrat se pripeti," nadaljuje Adamič, "da je bolnik, ki je bil to zdravilo od svojcev iz Amerike, silno razočaran, ker so mu zdravniki odklonili zdravljenje z njim. Bolnik si potem domislja razne vzroke: da ga zdravniki nečejo ozdraviti, ali da hočejo predpisati njegovo zdravilo komu drugemu—itd. Vse to splošno zelo slabo vpliva."

"Zdi se tudi, da kadar ljudje sami kupujejo in pošiljajo to zdravilo v malih količinah, plačajo zanj najbrž dva ali trikrat toliko nego bi n. pr. plačal Sans, če bi ljudje Sansu pošiljali denar za ta namen in bi se streptomycin kupoval v večjih količinah. Sans naj bi potem pošiljal zdravilo na Golnik, kjer bi imele zdravniške oblasti polno kontrolo nad njim in bolniki." (Ob času tega pisma Adamič še ni vedel, da je Sans ustavil poseben sklad za zdravila.)

"Resnica je tudi, da piše mnogo ljudi v Ameriko po zdravila, dasi sploh jetični niso, ker bi ga radi spravili na črni trg."

Pismu je bila priložena tudi opomba slovitega jugoslovanskega zdravnika dr. Andrije Štamparja, katerega poznamo iz Adamičeve knjige "The Natives Return" (Doctor Hercules). Glasí se: "Glede pisem od ljudi, ki pišejo po razna zdravila, zlasti po streptomycin, je najbolj patrno, da se ne upoštevajo. Zaradi breznačajne reklame in včasih tudi zaradi neodgovornosti zdravnikov se mnogokrat dogodi, da tudi v slučajih, ko streptomycin ne more prav nič koristiti, pišejo ljudje ponj sorodnikom in prijateljem v inozemstvu in jim delajo popolnoma nepotrebne, a zelo velike stroške."

Streptomycin se torej uspešno uporablja pri zdravljenju le nekaterih bolnikov in ne v vseh slučajih, kajti misijo nekateri. Če bi bilo res uspešno v vseh slučajih jetike, bi to ubijalko človeštva sigurno najprej zatrli v Ameriki. Vendar tuberkuloza še vedno zahteva svoje dnevne žrtve. Torej tudi v Jugoslaviji to zdravilo ne more delati čudežev v vseh slučajih.

Zaradi tega je treba opreznosti. Sorodnikom rajši svetujmo, da se obrnejo za nasvet na kak državni sanatorij v Jugoslaviji in šele ko dobi bolnik ugodno zdravniško zagotovo, da je zdravljenje njegovega slučaja tuberkuloze s

UREDNIKOVA POŠTA

Koncertna priredba

Pevski zbor Zarja, ki ima vsako leto svoj pomladinski koncert, se je letos odločil, da na mestu svojega koncerta sodeluje z drugimi, ki so se zavzeli, da priredijo skupen koncert v prid "Prosvetni matici", da se ji nekoliko pripomore v finančnem oziru, ki nas oskrbuje z raznimi pesmimi in tudi z igrami, katerih potrebujejo. Koncert se bo vršil v nedeljo, 20. marca v avtoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 3.30 pooldne.

Na tem koncertu bodo sodelovali pevski zbori Slovan, Jadran, Zarja in Anton Verovšek (dramsko društvo), ki bo podalo igro enodejanko. Vršil se bo varietni program, na katerem bo vsak pevski zbor podal svoje najboljše pesmi. Zarja bo proizvajala venček partizanskih pesmi, med njimi tudi nekaj novih, v pesmi "Nazaj v planinski raj" bodo pa nastopili skupni zbori. Bolj podrobno poročilo o koncertu bo podano pozneje. Kakor vse kaže, bo ta prireditev ena prvovrstnih, kajti samo pevski zbor Slovan bo vredno poslušati. — Vstopnina je samo 75c. in vstopnice si lahko že v naprej nabavite pri vseh pevcih in pevkah teh zborov.

Po programu se bo pa vršila prosta zabava v prizidku, kjer si boste lahko postregli s prizgizi in pičajo, za katero bodo skrbeli točaji in kuhanice. Pripravljalni odbor vabi splošno publiko, da poseti ta skupni program v polnem številu, na katerem bo nekaj ur veselega užitka, obenem pa se pomaga do gmotnega in moralnega uspeha. Odbor.

Dve važni priredbi

Prihodnjo nedeljo 20. marca bo imel priliko Slovenski načredni Cleveland pokazati, koliko mu je še na tem, da obdržimo eno najbolj važnih kulturnih ustanov med nami ameriškimi Slovenci. To je—Prosvetno Matico.

Mislim, da se vsi po napredku cutči rojaki jasno zavedamo, kaj je Prosvetna Matica in kaj je vse storila na kulturni njiivi med ameriškimi Slovenci vsa ta leta. Izdala je ogromno število lepih in poučnih knjig in jih skoraj brezplačno razdelila med naše ukaželjne ljudi. To pa radi male pristojbine društva, ki so prispevala v sklad za vzdrževanje naše pomembne ustanove.

Vojna in povojna doba pa nam je prinesla ogromne spremembe v cenah in tako je prizadeta z izdajanjem knjig in drugega vsečega važnega kulturnega dela med nami tudi Prosvetno Matico.

Zato so se tukajšnja kulturna, pevska in dramska društva zavzela in uvidela potrebo, da se to ustanovo tudi pri nas v Clevelandu, ki je še vedno središče vsega kulturnega prizadevanja med nami, nekaj stori. Odločila so se, da podajo varijetno prireditev in nam podajo par ur dobre duševnega užitka s tem, da ves dobiček oziroma preostanek gre in bo šel za finančno podporo Prosvetne Matice.

Program se bo pričel ob 3.30 popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vsa napredna slovenska kulturna dejavnost je prošena, da se te predstavitve udeleži in pomaga ter doprinese svoj delež k skupni dobrini, če hočemo, da bo Prosvetna Matica imela priliko vr-

streptomycinom možno in priporočljivo, šele tedaj jim naj skušamo ugoditi.

Medtem pa Sans zbira prostovoljne prispevke za nabavo tega zdravila. V kratkem bo na poti na Golnik večja količina. Vsi zadevni prispevki se naj pošiljajo na SANS, 3424 West 26th Street, Chicago 23, Illinois.

javile med pogajanjem z nekaterimi predstavniki tržaškega, go-spodarstva.

Slovenski planinci v Gorici so imeli svoj občni zbor v okrašeni dvorani "Pri zvezdi" na trgu sv. Antona. Izvoljen je bil nov odbor, ki je zagotovil člane, da bo Slovensko planinsko društvo v Gorici nadaljevalo svoje delo v vztrajno delavljstvo.

V Dolini imamo občinskega uradnika, ki se mu zelo toži po fašističnih časih. Zaman si prizadeva ta mladenič, da bi speljal slovensko deco v italijansko šolo. Dečko je menda prepal čas, ko so Mussolinija obešili za noge.

V Trstu so umrli 37 letni Jordan Makovec (47 letni Richard Dobrin, 59 letni Franc Santin, 74 letni Vojmir Romandanović, 61 letni Marko Karoin, 63 letna Marija Komel, 71 letni Ivan Pavlica, 78 letna Karolina Petrič, 50 letni Ivan Kocjančič, 74 letni Antonija Kralj).

V Gorici so umrli 50 letna trgovka Gizela Krašenčič, 68 letni upokojenec Jožef Okroglič, 68 letna gospodinja Antonija Švilegoj, 81 letna gospodinja Marija Sojca, 64 letna kmetica Marija Vida - Klavšič, 56 letna gospodinja Terezija Leban-Malik, 69 letna Terezija Gabrijelčič, 77 letni Franc Zornik in 67 letni trgovec Anton Blažič.

Iz Dobrdobera poročajo, da so tam ustanovili mladinski pevski zbor. Dobro deluje tudi godbeni odsek na pihala, kjer sodeluje 25 godbenikov.

V Sovodnjah bodo zgradili dom kulture in prosvete z lepo dvorano. Sestanka, na katerem so sprejeli ta sklep, se je udeležil tudi predsednik Zveze slovenskih prosvetnih društev.

Peč Komaj ustanovljeno prosvetno društvo "Gozdič" si je uredilo svojo knjižico, ki šteje že lepo število knjig. Po dobrem leposlovnem čitvu segajo starini mladi.

Goriški župan je moral upoštevati izjavo slovenskega občinskega svetnika

Nadzorni je sej občinskega svetnika na goriškem gradu je vzbudil upravičeno kritiko predlog goriškega župana, naj bi smel občinski odbor samostojno odločati glede občinskih zadev manjšega obsega. Temu pa se je odločno uprl zastopnik goriške Demokratične fronte Slovencev tov. Paulin, ki je izjavil, da so zastopniki navedene fronte proti onemu členu pooblaščenega predloga, po katerem bi smel občinski odbor uradnike najemati ali odpuščati. Goriški Slovenci imamo slabe, zelo slabe izkušnje že iz fašističnih časov in smo glede vseh takšnih in podobnih stvari zelo kritični. Ta previdnost je v tem bolj upravičena, ker nimamo v občinskem odboru nobenega zastopnika, ki bi se v primeru potrebe lahko zavzel za Slovenskega mestnega uslužbenca. Župan ni preostalo nič drugega, ko da je moral upoštevati izvajanja svetnika Paulina ter odložiti pooblaščeni predlog.

SLIKARSTVO, GRAFIKA, KIPARSTVO IN ARHITEKTURA

Mihelj France za olje "Kolona v snegu" in "Vaška ječa," 30,000 dinarjev.

Ingolič Anton za "Pot po našipu," 30,000 dinarjev.

Bevk France za mladinsko portret "Tonček," 30,000 dinarjev.

Levstik Vladimír za dobre prevede, zlasti za prevod Gogoljevega "Tarasa Buljbe" ter de Costerja "Ulenspiegel in Lam Dobrin," 30,000 dinarjev.

SLIKARSTVO, GRAFIKA, KIPARSTVO IN ARHITEKTURA

Mihelj France za olje "Kolona v snegu" in "Vaška ječa," 30,000 dinarjev.

Pavlovec Franc za olje "Sava" in "Soča," 30,000 dinarjev.

Jakob Božidar za ilustrativni ciklus "XIV. divizija na Štajerskem," 30,000 dinarjev.

Pengov Božidar za "Odločitev," 30,000 dinarjev.

Smerdi Francišek za "Franceta Prešernera," 30,000 dinarjev.

Arh. Plečnik Jože za projekt monumentalne palače Ljudske skupščine LRS ter za vrsto spomenikov NOB pri nas, v Splitu in v Kraljevu, 40,000 dinarjev.

GLEDALIŠKA UMETNOST

I. Režija

Dr. Gavella Branko za režijo drame Gow-d'Usseau "Globoko so korenine," Turgenjeva "Mesec dni na vasi" in za režijo Janačkove opero "Jenufa," 30,000 dinarjev.

Jan Slavko za režijo Cankarjevih "Hlapcev," 30,000 dinarjev.

Leskovček Hinko za režijo Musorgskijeve opero "Soročinski sejem" in Donizettijeve opero "Don Pasquale," 20,000 dinarjev.

II. Igra

Cesar Ivan za vlogo Berdena v Kranjčevi drami "Pot do zlorčina," 25,000 dinarjev.

Sever Stane za vlogo Jermana v Cankarjevih "Hlapcih," 25,000 dinarjev.

Skrbinšek Milan za vlogo župnika v Cankarjevih "Hlapcih," 25,000 dinarjev.

Verdonik Branka za vlogo Grudnovke v Cankarjevi drami

Prešernove nagrade za leto 1948

Prešernova rojstna hiša na Vrbi

ZNANOST

Dr. Samec Maks za znanstvena reziskovanja in za znanstvene rezultate, ki so pomembni za izpolnitve petletnega plana 50,000 dinarjev.

Dr. Melik Anton za knjigo "Jugoslavija," zemljepisni pregled, 40,000 dinarjev.

Inž. Lobe Feliks za uspešno izvršitev važnih originalnih konstrukcij ter za ustanovitev in dograditev strojnega instituta, 40,000 dinarjev.

Karlovac Elza za vlogo Jele v Kožinovi operi "Ekvinokcij" in za vlogo cerkvice Bugajevke v Janačkovi operi "Jenufa," 20,000 dinarjev.

Franc Rudolf za vlogo Maria Cavaradossija v Puccinijevi operi "Tosci," 25,000 dinarjev.

Korošec Ladislav za vlogo Don Pasquale v istoimenski operi Donizetti, 20,000 dinarjev.

Smerkolj Samo za vlogo Evgenija v istoimenski operi Čajkovskega, 20,000 dinarjev.

III. Operne pevske vloge</h

